

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, tervelja po pošti prejemam za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Srečni Rusini!

Vajeni smo, kadar je govor o naših rusinskih bratih, ki živé ob Karpatskih gorah, predstavljati si jako zapuščen in najbolj zatiran narod in često čuje se pri taci prilikah vzdih „ubogi Rusini!“ A naši pojmovi o Rusinih niso pravi, niso istiniti, ker premalo poznamo ta čvrsti narod.

V primeri z nami Slovenci morajo se Rusini le srečne, da, trikrat srečne imenovati, in kadar bomo mi dospeli na stališče katero uže sedaj zavzemajo oni, tedaj bomo dihalo laglje.

Pri Rusinih, katerih je po zadnji štetvi samo v Galiciji 2,549.707 duš, je namreč narodna zavednost bolj enakomerno razvita po vsej deželi, nego pri nas; Rusini imajo uže več let v Lvovu svoj soliden „Narodni dom“, mi sedaj niti ne vemo, kje bode stal, — Rusini imajo tudi izvrstno politično društvo „Narodni dom“, katero deluje neumorno in jako uspešno, naša politična društva pa se takoj po hrupnem rojstvu oziroma konstituiranju vležejo v smrtno posteljo, kjer leže nepremično v agoniji, dokler novo politično ne zavzame smrtnega ležišča in ž njim tudi agonije.

Rusini imajo pa tudi prvoborce, ki se za njih pravice potezajo s tako žilavo vztrajnostjo in energijo, kakršna je le izredno krepkemu ruskemu rodu lastna. Da te naše trditve niso nikakor pretirane, razvidel bode čitatelj iz nedavnega dogodka:

Rusinsko politično društvo „Narodni dom“ v Lvovu dobilo je od tamošnjega c. kr. namestništva poziv in nalog, naj se izkaže vsota nekega ustanovnega zaklada za literarne namene. Ta nalog bil je pisan v ruskem jeziku a latinskimi črkami. Društveni odbor odvrnil je nalog neresen, ker nij pisan s cirilico. Proti zopetnem nalogu, vložil je odbor rekurz in ker ta nij prodl,

pritožbo na državno sodišče (Reichsgericht) na Dunaji, kjer je bila 25. t. m. obravnava. Zastopnik c. kr. namestništva v Lvovu poudarjal je pri tej obravnavi, da morajo vsled postavne določbe dne 10. aprila 1861 sicer vse oblasti v Galiciji sprejemati rusinske odnosno ruske vloge s cirilico pisane in jib tudi reševati, da je pa v dotičnej določbi izraz „gestattet“, da je tedaj oblastim na voljo dano, v katerem jeziku rešujejo prošnje in vloge.

Zastopnik rusinskega društva „Narodni dom“ dr. Dobržanski pa je ta ugovor pobil popolnem in dejal, da oblastim nij nikakor na voljo dano posluževati se katerega koli jezika, kajti po §. 19. drž. tem. postav zagotovljen je Rusinom ruski jezik, pod jezikom pa treba umevati tudi njemu lastne črke, katere so jezikovo svojstvo.

Državno sodišče razsodilo je za Rusine v vseskozi povoljnem smislu rekoč: da je namen, ruskemu jeziku dati jednako veljavo z družimi jeziki v uradih po §. 19. drž. tem. postavi proglašen kot postava in tako izrečena nepogojna ravnopravnost ruskega jezika v uradih, da je tedaj vsaka poznejša naredba, katera bi hotela kratiti to ravnopravnost protipostavna. C. kr. namestnija v Lvovu mora vsled te razsodbe rusinske vloge reševati v ruskem jeziku in v ta namen posluževati se izključljivo le cirilice.

Ta razsodba je, kakor uže rečeno, zagledala beli dan stoprav pred tremi dnevi, ravno tedaj, ko se je pri nas Slovencih pred pol leta izdana razsodba uničila jedino zbog tega, ker je bila tožba vložena v slovenskem jeziku.

Kakor po jednej strani ta dogodek potrjuje resnico starega izreka „Vigilantibus jura“ in jasno svedoči, da le odločnost dovede k uspehu, tako je na drugej strani predrugačil vse naše pojme o Ru-

sinih. Njim je zagotovljena brezpogojna ravnopravnost do pičice, ne rodi jim vsak nov dan novih skrbi in bojov za veljavo in vpeljavo jezika; kar bi se kdo drznil v tem oziru delati ovir, smatra se kot nepostavno, in Rusini obračajo lebko svojo pozornost, svoje delovanje na drugo, na materijalno polje.

Nij li, ako primerjamo svoje pretužno stanje z Rusini in bolešno čutimo, kako nas natezajo na Prokrustovo posteljo, odrekovaje nam ravnopravnost in odbacivaje naš jezik iz uradov, naš vzdih Srečni Rusini! opravičen in umesten?

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 25. aprila. [Izv. dop.]

Denašnja seja državnega zbora bila je prav krotka in kratka. Navzočni so bili ministri: Taaffe, Ziemiałkowski, Falkenhayn, Pražak, Conrad, Dunajewski in Pino.

Novoizvoljeni poslanec iz Galicije Tiszkowski je prisegel. Predsedništvo gosposke zbornice prijavilo je ukrepe poslednje seje.

Poslanec Menger in drugovi interpelujejo naučnega ministra glede učilne tkalnice v mestu Zuckmantel v Šleziji.

Prva točka na dnevnem redu je poročilo poslanca dr. vit. Madeyskega o zakonskem načrtu o kazenskih določbah proti oviranju prisilnih izvršb, ki se prečita v tretjič ter postane postaven ukrep.

Drugi predmet dnevnega reda je zakonski načrt o oproščenju potrditve nekaterih podpisov na tabularnih pismih, kakor ga je vzprejela gosposka zbornica. Poročevalec je bil poslanec dr. Viktor Fuchs.

Poslanec Neumayr govori proti prisilnemu legaliziranju pri pismih, ki izhajajo od občinskih oblastij pobijajoč izjave in ukrepe društva beležnikov.

Poslanec Pflügel predlaga pri drugem od-

LISTEK.

Aleksander Sergejevič Puškin in njegove poezije.

(Predavanje g. Ivana Hribarja.)

(Dalje.)

Ko sem Vam tako v kratkih potezah načrtal življenje velikega ruskega pesnika, prestopiti mi je sedaj k njegovim poezijam. Sicer bode popis njihov le površen, ker mi je k temu odmerjeno le malo časa, a poplačan bode obilo moj trud, ako pri katerem čestitih poslušalcev, ki doslej Puškinovih poezij ne pozna, izbudim željo spoznati jih.

Gotovo pozna marsikdo iz Vas, čestita gospoda! našo lepo slovensko reko Sočo od njenega izvirka do ustja. Pri izvirku neznaten a čil in bister potok, narašča v svojem toku skoro nevidoma ter se kot mogočna reka izliva v Jadransko morje, ne da bi jej bili razni njeni pritoki skalili bistro vodo.

S to reko primerjal bi jaz Puškinovo poezijo. Pretakajoč se s početka po ozkej strugi tako zvane klasične dobe ruskega pesništva, začela si je, čim bolj se je samostojno mišljenje Puškinovo razvijalo,

to strugo širiti in ko je pozneje stvoritelj njen spoznal vse velike pesnike družih narodov, narastla je do velike reke, ki se izliva v veliko morje svetovne poezije. A kakor si prej omenjena reka svojih voda po raznih pritokih ne dá skaliti, isto tako nij Puškinova poezija po vplivu družih pesnikov ničesar izgubila od svoje originalnosti.

Kakor sem uže prej omenil, bil je Puškin — kar je pri veleumu sicer samo po sebi umevno — kljubu svojemu visokemu rojstvu, po mišljenji popolnem Rus. Mrzil je plemstvo, katero se je tradicionalno upiralo vsacemu napredku ruskega naroda. Mrzil je olo publoglavost in bedarijo, ono surovost in blaziranost, katero je večina boljarstva mislila zakrivati s plaščem francoskega jezika. Iz polne duše je sovražil ljudi, ki se niso ničesar učili, pa vender o vsakej priliki zatrjevali, da ruski jezik nij za družbe, v katerih vlada „bon ton“ in kateri so svojo izobraženost o vsakej priliki skušali dokazati s tem, da so govorili o Rousseau-u, čegar spisov pa niso niti umeli, ali pa o junaku kacega viteškega francoskega romana. On se torej nikdar nij rad družil s plemstvom od onega časa, ko je odrastel mladeniškej neskrbnosti in spoznal moške dobe. In potem, ko je carju, posebno pa svojej soprogi na

ljubo, svojo hišo uredil po aristokratskej navadi ter jo odprl svojim prijateljem in znancem, odprl pa tudi plemenitaškim pustolovcem, potem je moral to s svojim življenjem plačati.

S tem pa, da je Puškin svoj narod tako iskreno ljubil, nij še rečeno, da bi ne bil spoznal tudi njegovih napak. Tudi te je videl in v srce ga je peklo, da se tako malo stori za njihovo odstranjenje.

In ravno to, da je sovražil opičje posnemanje vsega tujega ter ljubil vse domače, kar se mu je zdelo biti dobrega, ravno to je storilo, da nij postal satelit velikega angleškega pesnika Lorda Byrona, temveč, da je ohranil svojo narodno individualnost. Postal je sicer njegov posnemovalec, kakor to v drugem poglavji Evgena Onjégina sam priznava, a posnemovalec le v toliko, v kolikor sta si bili sorodni njiju duši; sicer pa je ostal Puškin originalen v izbiri snovi k svojim poezijam, v divnej fantaziji svojega duha, v nedosegljivem, v srce sezajočem popisovanju trpljenja prevarjenega srca; originalen v krasoti svojega jezika in mogočnosti dikcije v svojih poezijah.

Prva večja pesen, katero je Puškin izdal, je „Ruslan i Ljudmila“. Ta pesen je prav pravi dokaz

stavku §. 3. popravek, češ, naj se ne zahteva legaliziranja podpisov pri pismih cerkvenih oblastih in župnij, ki zadevajo izplačevanja cerkvenih svot.

V specialnej debati sprejmeta se §§. 1. in 2. o potrebah podpisov na tabularnih pismih in načina zemljiščne uknjižbe brez debate.

§. 3. zadeva oproščenja legaliziranih podpisov pri pismih, ki so odobrena od državne ali deželne oblasti.

Poslanec Kronawetter zahteva, naj se tudi ona pisma oprosté od prisilnega legaliziranja, ki imajo potrdilo od občinskih oblastih. Poslanec Neusser terja isto za trgovinsko zbornico.

Vladni zastopnik izjavi v imenu vlade, da je proti razširjenju oproščenja od prisilnega legaliziranja. To oproščenje možno je samo pri takih oblastih, ki za dotične interese same skrbé. V interesu pravne sigurnosti mora vlada proti zahtevanemu olajšanju gledé cerkvenih, občinskih oblastih in trgovinskih zbornic se izjaviti, naj bi vlada za to tudi še tako pripravna bila. Tudi poročevalec brani vladno predlogo.

§. 3. vzprejel se je potem, kakor ga je predlagal odbor; vzprejeli so se tudi dodatni predlogi izvzemši onega, ki ga je predlagal poslanec Neusser.

Vse druge točke sprejmo se brez debate, tako da je ta zakonski načrt v drugič bil prečitán.

Poročilo o peticijah gledé ustanovitve zdravniških zbornic nij prišlo na vrsto, ker dotičen poročevalec v zbornici nij bil navzočen.

Prihodnja seja bode v petek 28. aprila.

Na dnevnem redu je mej drugimi točkami poročilo carinskega odseka o novem carinskem cenilniku. (Zolltarif.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. aprila.

„Politik“ prinaša z Dunaja dopis, v katerem se govori o zahtevah Slovencev in o uvedeni slovenščini pri sodnijah. Ta list pripoveduje, kakor je nam že poročal brzojav, da je pravosodni minister izdal na graško nadsodnijo določbo, „naj se slovenske uloge pri vseh sodnijah sprejemajo in primerno rešijo.“ To svoje poročilo pa končuje „Politik“ tako: „Ministerstvo je odločilo se, da si ne bode pustilo po poddanih uradnikih svojevoljno nasprotovati in demonstrirati, da v deželi navadni jezik, o katerem je v obč. sodn. redu govor, nij predmet sodnijske judikature, kar so nekateri uradniki opravičevaje svoje postopanje trditi blagovolili, marveč faktum je, kateri morajo vsi javni uradi v ozir jemati. Zatorej pa se je tudi odločilo, da se proti vsem onim uradnikom, ki bodo še nasprotovali, nastopi pot disciplinarne preiskave. Še le potem, če to slednje sredstvo nič ne bode pomagalo, namestila voditelj pravosodnega ministerstva načrt zakona predložiti, kateri bode tu omenjene razmere uravnal.“

„Bud. Corr.“ javlja, da je Slavy demisijski kot v kupni finančni minister. K temu

koraku privedlo ga je slednje glasovanje delegacij. Ker je Slavy tudi na čelu bosenske uprave, imeti bi znala ta demisijska ovirljive posledice.

Mej **levičarji** nastaja vedno večji razdor. „W. Allg. Ztg.“ stopa odločno na noge proti nemško-českim poslancem, češ, zakaj bi ravno oni sami vedno imeli v rokah vodstvo, prepuste naj tudi drugim besedo in predbaciva jim terorizem, da, dolži jih nasilstva. Res lepa ta sloga!

Vnanje države.

H kronanji **ruskega** carja podala se bode iz Poljske deputacija.

Iz **Sofije** se poroča, da je knez sprejel demisijsko vojnega ministra Krilova. Vodstvo vojnega ministerstva prevzel je najstarejši general Lesovoj. Knez odpotoval je včeraj obiskat svojo obitelj v Darmstadt. Za njega tritedenske odsotnosti vodil bode vladarstvo vojni svet in predsednik državnemu svetu.

„Standard“ poroča se telegrafčno iz Rima, da je **papež** obolel in da so mu zdravniki svetovali, naj se poda na drug zrak. „Germania“ pa vé povedati, da ta obolelost nij resna, da je to le mala slabost vsled spreminajočega se vremena.

Angleška se še vedno pogaja z Vatikanom; angleški škofje skušajo Gladstona pripraviti, da bi zopet začela se oficijelna zveza z Vatikanom, kar bi bilo tudi Irskej v korist.

Razmere mej **Turčijo** in Angleško nijso bile pred nekojim časom preprijazne. Zdaj pa se poroča, da se obračajo na bolje, kar se sklepa iz tega, da se sultan dal zastopati pri poroki angleškega poslaniškega tajnika in novozaročencema poklonil znatne darove.

Iz **Irske** dohajajo nove neprijetne vesti. Iz Dublina se poroča od 21. t. m.: Okolo 200 mož broječa truma napala je slednjo moč hišo nekovega Costella. Ti možje umorili so dva osla, a predno so izvršili kaj hujšega, prepodila jih je policija. Danes jutraj zaprla je policija 15 mož, ki so se baje udeležili tega nočnega napada.

Dopisi.

Iz **Mozirja** [Izv. dop.] („Savinjski Sokol“, drugo slovensko telovadno društvo.) Kaj neki delajo Savinjanje, so li zaspali ali je le morebiti tudi nje nemčurski moloh v svoj, ne ravno pretesen želodec potlačil, da tako dolgo nij nič slišati o njih, — tako si bode morebiti že marsikateri radoveden čitatelj mislil. Nikakor ne, naša dolina bila je do zdaj in bode tudi za naprej vedno delavna za napredek in blagor našega naroda. Ravno zdaj je storjen tukaj velevažen korak, koji ne bode samo savinjskej dolini na čast, kajti on si zna pridobiti velik pomen za povzdigo narodne zavesti mej vsemi štajerskimi Slovenci. Nij še dolgo od iste dobe, ko je sklenila navdušena peščica značajnih mojsterskih narodnjakov ustanoviti telovadno društvo „Savinjski Sokol“ v Mozirji. Urno so bila pravila predložena, ob enem pa tudi priprave za društvo pričete. Slavna c. kr. deželna namestnija je pravila že potrdila, priprave lepo napredujejo in vrli naši fantje že zdaj obilo pristopajo mlademu društvu.

njegovega izvirnega pesniškega talenta, kajti pišoč jo, poznal je le površno klasične poezije grške in latinske, katere pa njegovemu duhu niti ugajale nijso. Brez vsakega tujega vpliva prirastla je torej ta cvetka iz njegovega srca ter je vsled tega tudi takoj prikupila se vsakemu Rusu, kajti v njej se k nežnim občutkom sladke prve ljubezni druží slavljenje viteške dobe ruskega naroda na dvoru kijevskih knezov.

Do tedaj imeli so Žukovskega za najboljšega pripovedovalca, kajti gladkemu jeziku družila se je v njegovih baladah lahka rima, a Puškin ga je presegal v obojem, kar je Žukovskij, kakor sem že omenil, tudi sam priznal.

Slava njegova razširila se je torej hitro od Neve do Črnega morja in ko je za svojega bivanja v Odesi izdal „Kavkazkega ujetnika“, tedaj je občinstvo v navdušenjem in nestrpljivosti seglo po njem.

V Kavkazkem ujetniku popisuje nam Puškin usodo mladega Rusa, katerega so Čerkesi ujeli ter ukovanega v svojej vasi imeli. Popisuje nam muke njegove, ko vidi krog sebe vse svobodno, sam pa vé, da mu svobode doseči nij mogoče. Dan za dnevom se mu vrsti v srčnih mukah in obupu in nem je za vse okrog sebe, kajti duh njegov poletuje

vedno v daljno domovino, v katerej je preživel svojo mladost. — Jediná osoba, s katero je v svojem ujetništvu občeval, bila je mlada deklica, ki mu je vsak dan prinašala potrebnih jedil; in radi katere se je iz hvaležnosti naučil polagoma tudi njenega jezika. In tej gorskej hčerki, katera doslej še nij občutila nikedar srčnega nemira, zanetila se je v srci iskrica prve ljubezni do nesrečnega Rusa, čegar tugovanje je spoznala. In ljubila ga je z vso iskrenostjo nepokvarjenega deviškega srca. In ko so Čerkesi nekedaj odšli v boj, pustivši doma le starce, žene in otroke, tedaj je ona z žarečim pogledom in blaženim izrazom krasnega njenega obličja stopila pred ujetnika ter mu razodela, kaj čuti njeno srce. Prosila je, zaklinjaje ga, naj jo ljubi, ter živi srečen z njo v gorah Kavkaza. — A mlademu Rusu ostalo je srce trdo ko kamen, in razodel je deklici z neusmiljenimi besedami, da je ljubiti ne more, da je za njo za veke izgubljen. Vse njegovo hrepenenje je le po domovini, le v njej more srečen biti, kajti v njej je uže spoznal tisto nežno čutje, katero se je v njenem srci še le izbudilo. Srce so pretresle te besede mladej deklici in povabila je Rusa, naj jo sledi, da mu hoče pokazati pot v njegovo domovino. In osvobodivši ga okov, peljala ga je do

„Savinjski Sokol“ pa nij samo Mozirju in okolici namenjen, razprostira se naj po vseh pokrajinah bistre Savinje. Pridruži se mu naj nadepolna mladež cele doline, društvo pa si bode prizadevalo, jo v čvrste in verne sinove skupne matere Slave odgojevati. Vabimo vas torej, dragi prebivalci mile naše doline, pristopite obilo kot podporni ali kot sodelujoči udje zastavi „Savinjskega Sokola“, navdušujte znance in prijatelje za društvo, skrbite, da bode ono kmalu po celej dolini pognalo krepke korenine, da bode vzrastlo v močno drevo, [ob kojega se bodo zastonj sovražni vetrovi zaganjali. Potem bodo sovražniki naši, nemčurji in njih agitatorji prepričani, da naša tla nijso ugodna za umazano njihovo podjetje, in da mi ne maramo za kadilo z oholo tevtonsko kulturo. — Časi so zdaj burni; Slovence stiskajo sovražni narodi od vseh strani, in posebno nam štajerskim Slovencem preti velika nevarnost, kajti požrešno germanstvo nas hoče zadušiti in spraviti ob najdražjo svetinjo, ob našo narodnost. Zadnji čas je torej, da se stavi tujej sili s tem mogočen jez, da se snujejo povsodi narodna društva, koja bodo ljudstvo budila in ga opominjala na grozno brezno, koje mu sovražnik koplje. Tako bode tudi „Savinjski Sokol“ narodno društvo, in bode vsekdar delaven za čast in slavo našega naroda. — Mimo tega pa bode imel „Sokol“ še drugo praktično vrednost. Znano je, kako so cenili in gojili staroslavni Grki telovadbo, koja je bila jeden glavni faktor njihove odgoje. Sad te odgoje nij izostal, on je vsakemu znan, kateri se le količkaj z zgodovino peča. Človeški rod hira sedaj bolj in bolj; zastonj iščemo mej ljudstvom idealne človeške podobe, kakeršne n. pr. iz grških spomenikov poznamo. Človeško pleme se je pomehkužilo, ono propada počasi pa gotovo, ker se v sedanjosti premalo ozira na razvijanje in ohranjenje fizičnih močij. Pozno še le se je izprevidela neizmerna važnost telovadbe, vpeljala se je pri vojaštvu, v šole, osnovalo se je mnogo telovadnih društev, da bi se tudi ljudstvo zamoglo dobrodenega vpliva telovadbe posluževati.

Skozi metodične vaje našega telesa pa se ne pridobé samo fizične moči, ampak telo ostane tudi zdravo in krepko, utrjeno proti mehkužnosti in raznim boleznim. Z zdravim telesom pa je v zvezi tudi zdrava duša, kajti zdrav in čvrst človek je navadno tudi bistrega uma, odločen značaj, neustrašljiv v težavnej borbi za življenje.

Na tak način si bode torej „Savinjski Sokol“ prizadeval odgajati čvrste in korenjaške boritelje, kateri se ne bodo samo krepko potegovali za narodno stvar, ampak bodo sad te odgoje tudi vsekdar pokazati vedeli, kadar bode treba braniti svitlega cara in širšo našo domovino.

Z Dunaja 25. aprila. [Izv. dop.] (Iz delegacij.) Drugo izredno zasedanje splošnih delegacij ima ta znak, da se je le malo govorilo o

deroče reke, ki je delila podjarmljeni del Kavkaza od ruskega. Poslovivši se od nje in zahvalivši se jej za izkazano mu sočutje, plane v valove in srečno doseže rusko obrežje. V tem pa valovi za njim zašume in ko se ozre, vidi, da mlada in krasna rešiteljica njegova zginjeva v sredi njihovej.

Dejanje tej poeziji je priprosto, a Puškin nam ga je z mojsterskim svojim peresom predočil tako, da mora srce pretresti vsacemu čitalcu. S kako živahnimi besedami risa nam trpljenje mladega ujetnika, njegovo hrepenenje po svobodi, njegovo ljubezen do domovine; kako čarobno popisuje nam lepoto mlade Črkeske in zopet kako nežno nam pripoveduje o onej slasti, katera je nenadoma napojila vse njeno srce, prevzela vse njeno bitje. Tu nij nikake trivialnosti, nikake vsakdanjosti, v kakeršno tako rada zagazi večina pesnikov, in v kakeršno je zagazil tudi slovenski prestavljavec „Kavkazkega ujetnika“. In popis črkeskega življenja ter divje-krasnega Kavkaza, kje bi se našel enak.

Za svojega bivanja v Odesi in sicer kmalu za „Kavkazkim ujetnikom“ izdal je Puškin prekrasno pesen „Bahčisarajski vodometa“. Kakor je prva pesen nastala na potovanji njegovem po Kavkazu, tako je ta bila plod njegovega potovanja po otoku Krči ali

avstrijske okupacijske politiki. Le stari Plener tožil je o administraciji v zasedenih deželah. Delegacija ta kraj Litave vzprejela je celo svoto, delegacija onkraj Litave pa je odstranila 2.033.000 gl. meneč, da to svoto vojni minister lahko prištedi in da, čimveč se vojnemu ministru dovoli, temveč bode tudi porabil. To je tudi značilo za zdanje zasedanje delegacij. Druge razlike obojestranih poročil so neznatne, bolj formalne nravi ter so že poravnane. Avstrijska delegacija, ki je ves kredit brez obotavljanja privolila, ostala je pri tem ukrepu; akoravno nekateri njeni člani tudi hote vzprejeti ukrep ogrske delegacije, naj se vojnemu ministru dovoli samo 21.700.000 gld. Govori se, da je za to svoto za hrbtom govoril ogrski ministerski predsednik Tisza sam. I tudi to je značilo. Splošni stroški dele se mej Ogrsko in Avstrijo v razmeri 30% i 70%; potem takem morala bi baš avstrijska delegacija biti štedljivejša, osobito v trenutku, ko imajo levičarji v avstrijske delegaciji večino ter so pri zdanjem zistemu že privajeni na „štedilne“ nazore. No, naši levičarji baš niso konsekvantni radi razumljivih vzrokov. S tem, da so glasovali za celo svoto, radi bi bili mej drugimi vzroki pokazali navzgor, da niso tako črni, kakor se jih slika ter da imajo vedno še zmožnost za vladanje.

Ker je avstrijska delegacija za ves kredit, ogrska pa ne, in ker so obojne delegacije po trikratnem posvetovanju ostale pri svojih ukrepih, predlagalo se je skupno glasovanje, pri katerem smo se samo jednako število delegatov udeležiti. To skupno glasovanje bode 26. v vseučilišnji avli. Vojnega ministra navdaja nada zmage. Sicer vas bode o uspehu tega glasovanja ubavestil brzjav.

Domače stvari.

— (Bloška županiya) poslala je državnemu zboru po poslanci gosp. Obrezi peticijo za ravnopravnost slovenščine in za ustanovitev nadsodnije v Ljubljani. Do zdaj menda še le druga občina v Logaškem okraji!

— (Duhovenske spremembe v ljubljanske škofiji.) G. Janez Tavčar, kaplan in katehet v Radovljici, gre za namestnika v Fužine; na njegovo mesto pride g. Fr. Kregar, kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani; g. Gašp. Vilman, duh. pom. v Mirnej peči, za namestnika na Sela pri Šumберку. G. Anton Lampe, duh. pastir v Gočah, gre v pokoj. — Umrla sta gg.: Anton Jerina, župnik v pokoji, 22. t. m. za vročino; Fr. Rus, kaplan v Dobu, ki je bil pokopan 25. t. m.

— (Umrl) je 27. t. m. zjutraj ob 7. uri v Zagrebu dr. Josip Kalasancij Šlosser vit. Klekovski, kralj. namestnik svetnik in prvi član jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti. Rajni bil je kot botanik na glasu in kakor „Pozor“ dostavlja „vjeran Hrvatskoj“ in jeden izmej njenih najbolj zaslužnih sinov.

Krimu, ter se opira na ljudsko pravljico o vodometu v Bahčisarajskem haremskem dvoru.

Hanu Gireju, ki je srečno in zadovoljno živel mej svojimi ženami, mej katerimi se je po svojej izrednej lepoti odlikovala pesebno mlada Gruzinka Zarema, pripeljali so mlado, čarobnokrasto Marijo Potocko, ki so jo njegovi vojščaki o vpadu na Poljsko uplenili. Od onega trenutka, ko jo je han zagledal, izginil mu je duševni mir in dosedanja zadovoljnost in živel je le za mlado Poljakinjo, katera je pa vse njegove ljubovne ponudbe ponosno odbijala. A vender je imel do nje toliko ljubezni, ob jednem pa toliko spoštovanja, da se jej je vsaka želja izpolniti morala, in tako je dosegla, da se jej je v stanovanje odkazala posebna sobica, odaljena od vsega ostalega haremskega življenja in da so jej v to njeno sobico obesili tudi podobo križanega Izveličarja, pred katero je cele noči preklečala in svoje bolečine prejkala. — Zarema, favoritinja hanova, pa je na mlado grofico postala ljubosumna in priplazila se je neko noč k njej v sobico, ter jo v imenu vsega, kar jej je na svetu drago in v imenu križanega njenega Izveličarja rotala, naj jej ne kali njene sreče, katero je do njenega prihoda

— (Hrvatski vinski sejem) izkazal se je nepričakovano slabo. Veliko je taci, ki pridejo vino pokušat, a ne kupovat. Do včeraj popoldne prodalo se je okolo 150 hektolitrov. Izmej Slovencev so prišli samo trije vinski kupci iz Kranjske, pa ti so se izrekli, da so cene neprimerno visoke, da je bolje kupovati na licu mesta. Razmera mej letošnjim in lanskim vinskim sejmom je kakor 1:10.

— („Krain, Küstenland und Dalmatien“) zove se knjiga, katero je spisal dr. Fran Swida, profesor na višjej realki v Trstu v nemškem jeziku. Takoj na 9. strani čitamo, da ima Sava, (katere ime se izvaja iz keltskega „sua“) „von Radmannsdorf bis Treffen“ 175 metrov strmece. Da bi Sava tekla preko Trebnjega, to je vsaj originalno. Pri Krškem trdi pisatelj, da tam moli skala „Jungfernsprung“ daleč „in den Strom hinein“, akoravno so to skalo pred več nego dvajset leti popolnem razstrelili. Turjak, Ribnico prištevava Notranjskemu in trdi, da se nekemu delu Notranjskega pravi tudi „Dürrenkrain“ to je „Suha Krajina“. Iz Kamnika na Križko planino in v slavno jamo v Mokrici, to mu je „Spaziergang“, a ne pove, če k temu treba rokavic in lakiranih čevljev. Vsa knjiga je naplenjena iz raznih knjig, polna citatov iz Anastazija Grūna, I. G. Seidlna, Baumbacha in drugih, in ta zmes je tako površno sestavljena, da se nam ne ljubi dalje pisati o njej, ker se čudimo, kako more profesor na višjej realki kaj takega dati mej svet. Kdor želi kupiti to knjigo dobi jo pri Karl Graeserji na Dunaji I. Walfischgasse 6. broširano za 1 gld. 20 kr.

Sokolov „jour-fixe“ bode jutri soboto dne 29. aprila 1882 v Schreinerjevej pivnici (sv. Petra cesta). — P. n. gospodje pevci in Sokolovci vabijo se najuljudneje ter so prošeni, da se blagovolé v mnogobrojnem številu udeležiti. — V razgovor ima ta večer priti izlet o Binokostih v Zagreb in druge zanimljive stvari. — Začetek „jour-fixe“ je ob 8. uri zvečer.

V Ljubljani, dne 28. aprila 1882.

Odbor „Sokola“.

Telegrama „Slovenskemu Narodu“.

Carigrad 28. aprila. Trdi se, da se bode pred kratkim imenovana komisija za reforme spremenila v ministerstvo za splošne reforme v Rumeliji in Malej Aziji pod Said-pašo.

Kijev 28. aprila. Iz Kijeva izgnani židje jeli so se izseljevati. V mestnem okraji Podol se je izpraznilo 600 stanovanj.

Razne vesti.

* (Hranilnice) Cislajtaniya je imela konec l. 1880. 328 hranilnic s 725 milijoni premoženja. Od teh hranilnic jih je pripadalo 85 Češkej, 59 Spodnjej Avstriji, 47 Štajerskej, 42 Moravskej, 33 Zgornjej Avstriji, 16 Gališkej, 15 Šleziji, 15 Tirolskej, 7 Ko-

roškej, 3 Solnograškej, 2 Primorskej, 2 Dalmaciji, 1 Kranjskej in 1 Bukovini. — Od l. 1865. — 1880. se je vložen kapital skoraj potrojil. Bukvic se je vzelo v tej perijodi: v Spodnjej Avstriji 438.835, v Češkej 418.593, v Štajerskej 185.146, v Zgornjej Avstriji 126.930 t. t. d. — Denarja se je vložilo v zadnjih desetih letih: v Spodnjej Avstriji 280, v Štajerskej 228, v Zgornjej Avstriji 168, v Češkej 118, v Solnograškej 115, v Tirolskej 90, v Koroškej 83, v Kranjskej 59, v Moravskej 47, v Šleziji 41, v Primorskej 18, v Bukovini in Galiciji po 14 goldinarjev na vsacega prebivalca dotične provincije.

* (Skrben in galanten soprog.) V občini K. blizu Mezeriča obsojena je bila neka ženska v zapor. Možu se je jako hudo zdelo, da bo njegova ljuba žena zaprta in hoče to preprečiti. Obleče se v obleko svoje žene in hajdi! namestu nje v ječo. A preveč galantnosti tudi nij dobro, kajti takoj drugi dan izpoznali so preoblečenega moža in ga deli v zapor, kjer zdaj vkup s svojo ljubo ženko premišluje trdosrčnost sveta.

* (Koliko piva popijo Dunajčanje.) Leta 1850. so popili samo 450.000 hektolitrov, leta 1863. uže 1.360.000 hektolitrov, leta 1881. pa uže celo 2.393.000 hektolitrov. Mej tem, ko je postalo pivo za Dunaj tolike važnosti, je vino čedalje manjše pomembe; leta 1850. so popili 200.000, leta 1863. 340.000, leta 1881. pa tudi samo 430.000 hektolitrov vina. Mej tem, ko je prišlo leta 1850. na vsacega Dunajčana 99 litrov piva in le 46 litrov vina, je prišlo leta 1881. na vsacega uže 150 litrov piva in samo še 38 litrov vina. — Dunaj zaostaja zaradi piva sploh samo še za Monakovem.

* (Nemec Nemcu.) Nemški profesor Kohen, ki biva sedaj na Angleškem, obsojen je v svojej domovini na šest mesecev zapora. Ko je dobil odlok, da se stavi v zapor, poslal je Bismarku naslednje pismo:

„Dragi moj Bismark!

Vaš prijateljski pozdrav je jako ljubezniv; a jaz ne morem ubogati vašega poziva in tudi ne sprejeti vaše ponudbe, ker živim sedaj na Angleškem.

Jaz mislim, da tu več koristim, ker dajem človečanstvu hasnovite pouke, kako treba uporabljati duševno moč. Iz teh razlogov ne mislim nujnosti, da bi vzel brezplačno stanovanje na šest mesecev, katero mi ponuja država, če mi tudi daste stanovanje na izbér. Meni je mnogo ugodneje, da se gibljam v zraku angleške svobode, nego da se ponižam kot rob vojaške tiraniji svoje domovine. Odkar sem zapustil vseučilišče, pozabil sem borenje in tepenje, tudi ne vem, zakaj bi se tepel, še manj pa, da bi storil na zapoved koga drugega. Ako imati vi kaj takega opravlja, opravite to sami in zahtevajte od drugih, da to za vas store. Če vam vaše vojaške igrače dopuščajo, me svobodno obiščete pri mojih frenologičnih predavanjih in tedaj vam dokazem, koliko prednosti ima življenje v Angleškej pred onim v Nemčiji. Če želite, pregledam tedaj tudi vašo črepinjo javno ali pa v privatnem stanovanju in to brezplačno.

Pozdrav vašemu mojstru cesarju.

Gustav Kohen.“

* (Za zakonske kandidate.) V Georgiji izšla je nedavno knjiga, v kateri se navajajo imena, stan in starost vseh žensk, katere so godne za možitev v Zjedinjenih državah severno-amerikanskih.

Reči moram, da pri nobenem pesniku vseh narodov nijsem našel jednake dovršenosti v izraževanju subjektivnih utisov o krasotah narave, ko ravno pri Puškinu glede popisovanja nebetičnih gora kavkazskih in njihovih prebivalcev in krasote južnega podnebja bahčisarajskega.

Predaleč bi zašel, ako bi vam hotel na enak način govoriti o vseh pesniških proizvodih Puškinovih, zato se bodem omejil v naslednjem le na najznamenitejše. Teh dveh pa sem omenil zato, ker sta prva proizvoda iz one dobe, ko je prebival v južnej Rusiji in spoznal divne poezije Lorda Byrona. A da si je nehoté „hodil za njim v sled“ — kakor bi se izrazil Koseski — vender je v „bahčisarajskem vodometu“ uže videti, da se mu je povrnila ona originalnost, katero je pokazal v „Ruslanu i Ljudmili“, ki se je pa sedaj združila z Byronovsko dovršenostjo oblike.

Omenim naj le še, da je Puškinovo ime uže tako zaslovelo, da je za „Bahčisarajski fontan“, ki obseza okolo 600 granesov, dobil od založnika 3000 rubljev nagrade.

(Dalje prihodnjič.)

